

דף מה.

עין משפט א.ב.

יו"ד סימן קמה פעיף א

א. כל אליל שלא עשאו אדם ה' כגון הר או אבני ההר ט שנעקרו ממקומם י ועדיין הם במקומם ועבד להם והשתחוה להם אינם נאסרים בהנאה.

וכן הנהרות והמעיינות של רבים כ והאילנות שלא נטען לשם ע"ז אינם נאסרים ל ומותרים בהנאה.

ב. אע"פ שלא נאסר האילן כשמשתחוה לו כל העלים והפירות שמוציא אח"כ אחר שנעבד אסורים בהנאה מ.

עין משפט ג.

יו"ד סימן קמה פעיף ב

ג. דבר שאין בו תפיסת ידי אדם שנעבד אע"פ שהנעבד בעצמו מותר בהנאה הציפויים י שלו אסורים בהנאה.

ה. ממשנה ע"ז דף מ"ה ע"ב, מדכתיב אלהיהם על ההרים הרמים, ולא ההרים אלוהיהם. ט. פלוגתא דאמוראי בגמ' מ"ז ופסק הרמב"ם בפ"ח דע"ז דמותר, והר"ן תמה עליו שהרי כיון דאיכא פלוגתא הו"ל ספיקא דאורייתא ולחומרא, וכתב שכך פסק הרמ"ה, אבל הש"ך בס"ק א' הסכים עם דעת הרמב"ם דקימ"ל כחזקיה דמתיר ע"ש.

י. כתב הט"ז בס"ק ב' דאפי' נעקרו לגמרי אלא שלא נעשה ע"י אדם ג"כ אינם נאסרים. כ. ה"ה נהר או מעיין של יחיד כיון שהטעם דמחובר אינו נאסר. ט"ז וש"ך.

ל. כתב הש"ך בס"ק ג' דאפי' נטען כשהיה יחור הוה מחובר ואינו נאסר בהשתחוה לה ולא דמי לבית דסעיף ג' דאסור משום דתלוש ולבסוף חברו כתלוש דמי דכאן כיון שיש לאילן שורשים בקרקע הוי כמחובר, אבל נטען לשם ע"ז אסור וזוהי אשרה האמורה בתורה אפי' לא השתחוה לה אח"כ.

ודוקא נטעו עכו"ם אבל נטעו ישראל אינו נאסר עד שיעבד. ש"ך שם.

מ. מימרא דשמואל דף מ"ח. אבל כל מה שיש שם בשעה שעבדו הן פירות הן שריגים ועלים הכל מותר ואינו אסור אלא מה שיוציא אח"כ אחר שנעבד. כ"כ הב"י.

נ. שם במשנה, שנאמר "לא תחמוד כסף וזהב עליהם" ומשום גזירת הכתוב אסור אפי' לא עבד הציפוי, כ"כ רי"ו.

הגה: כלים המשמשים הר הנעבד אסורים כציפוי, אבל תקרובת ^א שמקריבים להר אינה נאסרת.

דף מה:

עין משפט א. יו"ד סימן קמה סעיף א
עיינ לעיל דף מה. עין משפט א.ב.

עין משפט ב. יו"ד סימן קמה סעיף ו

ג. ח. אילן שנטעו מתחילה שיהיה נעבד אסור בהנאה.
היה האילן נטוע וגדעו ופסל אותו לשם אלילים אפי' הבריך והרכיב בגופו של אילן והוציא שריגים כורת השריגים והם אסורים בהנאה אבל שאר האילן מותר בהנאה.

ג. ט. אילן שמעמידין תחתיו אלילים, כל זמן שהע"ז תחתיו האילן אסור בהנאה ^ע, נטל אותה מתחתיו הרי זה מותר משום שאין האילן בעצמו נעבד.

עין משפט ג.ד. יו"ד סימן קמו סעיף טו

טו. טז. צריך לשרש אחר האלילים ולכנות לה שם גנאי ^פ.

ס. ומותר בהנאה אבל באכילה אסור, כ"כ הלבוש, אבל מדברי הרמ"א כאן לא נראה כך. ש"ך ס"ק ז'. והטעם דתקרובת הר לא נאסרה כתבו התוס' בחולין מ' ע"א דכתיב ויאכלו מזבחי מתים והפסוק כתיב בפעור ופעור היה תלוש לאפוקי מחובר. ט"ז ס"ק ה'.
ע. ממשנה שם בדף מ"ח. ומיירי כשנטעו מתחילה כדי להעמיד תחתיו ע"ז הא לאו הכי מותר דמחובר הוא דלא חמיר טפי מאליל עצמו. ר"ן והביאו הב"י. ש"ך ס"ק י"ט.
פ. והש"ך בנה"כ כתב דוקא בא"י שנאמר מן "המקום ההוא" ולא בחו"ל וה"ה לכנותה בשם גנאי.